

استیصال ریاض!

گروه بین‌الملل: تحولات میدانی هفته‌های اخیر یمن، معادله جنگ را برای رژیم سعودی وارد یکی از دشوارترین و پرهزینه‌ترین مراحل خود کرده است؛ پیشروی سریع نیروهای انصارالله در امتداد ساحل غربی یمن، نزدیک شدن آنها به تنگه باب‌المندب، تشدید حملات به جنوب عربستان و تأسیسات انرژی، آسیب‌پذیر شدن مسیر جایگزین صادرات نفت ریاض و مهم‌تر از همه، خودداری واشنگتن از ورود مستقیم به جنگ علیه انصارالله، مجموعه‌ای از فشارها را همزمان بر ولیعهد سعودی وارد کرده است.

به گزارش «وطن امروز» رویترز گزارش کرد محمد بن‌سلمان برای مقابله با انصارالله از دونالد ترامپ درخواست کمک نظامی کرده اما رئیس‌جمهور آمریکا با حمله مستقیم به مواضع انصارالله موافقت نکرده و واشنگتن در عوض به ارائه اطلاعات و کمک‌های هدف‌یابی به عربستان اکتفا کرده است. همزمان بن‌سلمان روز دوشنبه با بُرد کویر، فرمانده سنتکام در جده دیدار و درباره تشدید درگیری‌ها گفت‌وگو کرد؛ گفت‌وگویی که می‌توان انتظار داشت موضوع جنگ در یمن یکی از محورهای آن بوده است اما در شرایطی که آکسیوس از دست رد ترمپ به درخواست بن‌سلمان برای ورود به جنگ خبر داده، می‌توان پیش‌بینی کرد فرمانده سنسنتکام هم در همان چارچوب دوری از ورود مستقیم به جنگ و اکتفا به حمایت‌های اطلاعاتی با ولیعهد سعودی دیدار کرده است.

تصمیم واشنگتن از نگاه ناظران غربی اهمیت زیادی دارد، زیرا عربستان با وجود دهه‌ها خرید تسلیحات و اتکا به شبکه امنیتی آمریکا، اکنون برای مقابله با جبهه یمن ناچار است بخش عمده بار نظامی را خودش تحمل کند. خبرگزاری رویترز در تحلیل دیگری نوشت پیشروی انصارالله در ساحل دریای سرخ، همراه با فشار بر صادرات نفت عربستان، کشورهای خلیج فارس را به سمت گزینهای ناخوشایند سوق داده و آن تحمل هزینه‌های فزاینده یا حرکت به سمت مذاکره و کاهش تنش است.

■ **بن‌بست جنگی**

عربستان جنگ یمن را مارس ۲۰۱۵ با تشکیل ائتلافی نظامی آغاز کرد. هدف اعلام‌شده، عقب راندن انصارالله از صنعا، بازگرداندن دولت مورد حمایت ریاض و جلوگیری از تثبیت قدرت مقاومت یمن در این کشور بود. با این حال، پس از بیش از یک دهه، انصارالله همچنان بخش بزرگی از شمال و غرب یمن، از جمله صنعا و بندر مهم دریای سرخ را در اختیار دارد و ساختار نظامی آن نه‌تنها از میان نرفته، بلکه تحولات فعلی نشان می‌دهد انصارالله این روزها در حد و قواره یک قدرت منطقه‌ای روبروی ریاض قرار گرفته است. بنابراین عربستان از سال ۲۰۱۵ تا ۲۰۲۲ فرصت طولانی برای آزمودن گزینه نظامی داشت اما نتیجه با اهداف اولیه فاصله داشت. اکنون خطر اصلی برای ریاض آن است که همان تجربه دوباره تکرار شود؛ با این تفاوت که محیط راهبردی سال ۲۰۲۶ حتی برای عربستان خطرناک‌تر شده است.

تفاوت مهم شرایط امروز با سال ۲۰۱۵ در موقعیت جغرافیایی و دریایی انصارالله است. رویترز گزارش کرد نیروهای انصارالله در روزهای اخیر شهر بندری مُخَا در کنار جزایر راهبردی نزدیک باب‌المندب و جزیره پریم یا میون را تصرف کرده و نیروهای مورد حمایت عربستان از مناطق تحت تصرف خود عقب‌نشینی کرده‌اند؛ همزمان کنترل ذُبَاب در ساحل روبه‌روی جزیره میون نیز به دست انصارالله افتاده و در این شرایط طبیعی است گروه فوق را دارای وزن سنگین و دست برتر در یمن بدانیم.

روزنامه انگلیسی «گاردین» این تحولات را یک تغییر راهبردی بزرگ دانسته است، زیرا جزیره میون یا پریم در یکی از باریک‌ترین نقاط باب‌المندب قرار دارد و کنترل آن توان انصارالله برای نظارت و ایجاد اختلال در کشتیرانی از مسیر دریای سرخ را به شکل محسوسی افزایش داد. گاردین افزود بیش از ۱۰ درصد تجارت دریایی جهان از باب‌المندب عبور می‌کند و این آبراه پس از تهدیدات علیه هرمز برای صادرات نفت عربستان اهمیت بیشتری پیدا کرده است اما اکنون هم هرمز و هم باب‌المندب در کنترل ایران و نیروهای همسو با تهران قرار دارند.

از سوی دیگر، اندیشکده مرکز مطالعات راهبردی و بین‌المللی آمریکا هم ورود انصارالله به تنش در غرب آسیا را ایجاد یک «جبهه خطرناک جدید» برای عربستان توصیف کرد. مایکل راتنی، پژوهشگر این اندیشکده و سفیر سابق آمریکا در عربستان نوشت حملات جدید انصارالله در یمن و عربستان روزانه شده و این روند می‌تواند ریاض را در برابر انتخابی بسیار دشوار برای تشدید درگیری قرار دهد؛ انتخابی که دولت آمریکا ظاهراً علاقه‌ای به ورود به آن ندارد.

■ **ضربه به شرایط نف سعودی**

یکی از مهم‌ترین تحولات روزهای اخیر، آسیب دیدن خط لوله شرق – غرب عربستان است؛ مسیری که برای آل‌سعود اهمیت استراتژیک دارد، زیرا امکان انتقال نفت از شرق عربستان به پایانه ینبع در ساحل دریای سرخ را فراهم

گزارش «وطن امروز» از وضعیت دشوار سعودی برای تغییر معادله جنگ علیه یمن

استیصال ریاض!

تصویری از بندر عدن، یکی از مراکز مهم صادرات نفتی یمن

تصویری از بندر عدن، یکی از مراکز مهم صادرات نفتی یمن

سعودی میان ۲ گزینه قرار گرفته است. گزینه نخست، تشدید جنگ است؛ یعنی افزایش حملات هوایی، استفاده گسترده‌تر از نیروهای نیابتی مزدور یمنی و تلاش برای متوقف کردن پیشروی انصارالله در ساحل غربی اما چالش این گزینه برای ریاض آن است که تجربه یک دهه گذشته نشان داده حملات هوایی به‌تنهایی نتوانسته ساختار نظامی انصارالله و ارتش یمن را از بین ببرد.

گزینه دوم برای سعودی‌ها بازگشت به مذاکره است؛ گزینه‌ای که برای ریاض دشوار است اما می‌تواند هزینه امنیتی و اقتصادی جنگ را کاهش دهد. اندیشکده شورای روابط خارجی اروپا در ارزیابی خود از معضل عربستان نوشت ریاض با یک انتخاب بسیار دشوار مواجه شده و آن این است که یا ضریات انصارالله را تحمل کند و بدون پاسخ متقابل از تشدید جنگ دور بماند یا پاسخ دهد و خطر یک چرخه خطرناک تشدید تنش را بپذیرد. این اندیشکده تأکید کرد راهبرد «دور ماندن از هزینه بازگشت به جنگ» یک گزینه عربستان در قبال یمن است، زیرا تجربه مداخله نظامی قبلی، خروجی مطلوبی برای ریاض نداشت.

مرکز مطالعات عرب نیز در تحلیلی صریح‌تر نوشت آتش‌س چند ساله میان ریاض و صنعا، اساسا به این دلیل دوام آورد که عربستان خواهان خروج از جنگی بود که نمی‌توانست در آن پیروز شود.

■ **سعودی در تنگنای سه‌گانه**

روزنامه صهیونیستی اسرائیل هیوم نیز در گزارشی از افزایش فشار بر ریاض به دلیل همزمانی تهدید هرمز، باب‌المندب و مسیر زمینی منتهی به دریای سرخ خبر داد و نوشت عربستان برای مقابله با انصارالله از کشورهای منطقه درخواست کمک کرده است.

این روزنامه همچنین ادعا کرد محمد بن‌سلمان از سایر بازیگران وارد در جمله مصر و اسرائیل هم خواسته و موضوع از طریق سنسنتکام به تل‌آویو منتقل شده است.

به نوشته روزنامه صهیونیست، هدف از این درخواست، دریافت کمک اطلاعاتی و سایر حمایت‌هایی عنوان شده که بتواند از مسدود شدن تنگه باب‌المندب توسط انصارالله جلوگیری کند. بن‌سلمان در پیام‌های خود نسبت به آسیب‌های جدی ای که مسدود شدن آبراه باب‌المندب می‌تواند به منطقه و اقتصاد جهان وارد کند، هشدار داده است. این روزنامه افزود پیام‌های ارسال‌شده از سوی ولیعهد سعودی نشان می‌دهد از نگاه ریاض، این جنگ صرفاً مساله‌ای مربوط به عربستان نیست، بلکه کارزارِی با پیامدهای جهانی است و خسارت ناشی از مسدود شدن باب‌المندب حتی می‌تواند از پیامدهای بسته شدن تنگه هرمز نیز بیشتر باشد. اسرائیل هیوم نوشت: به مصر نیز هشدار داده شده این کشور ممکن است به اهرم فشاری در دست انصارالله تبدیل شود، زیرا مسدود شدن مسیر باب‌المندب می‌تواند تردد کشتی‌ها به کانال سوئز را مختل کند؛ کانالی که یکی از منابع اصلی درآمد مصر به شمار می‌رود.

روزنامه صهیونیستی ادامه داد ممکن است تماس‌های غیرمستقیم و حتی تماس‌های مستقیم و محرمانه درباره کمک احتمالی اسرائیل در جریان باشد اما تل‌آویو به دلیل نگرانی از اینکه انصارالله بار دیگر حملات موشکی علیه صهیونیست‌ها (در سرزمین اشغالی) را از سر بگیرد، برای ورود فعال به جنگ عجله نخواهد کرد.

تصویری از بندر عدن، یکی از مراکز مهم صادرات نفتی یمن

تصویری از بندر عدن، یکی از مراکز مهم صادرات نفتی یمن

وضع عربستان در این میان، به نوشته آتلانتیک از همه بدتر است: «پیشروی حوثی‌ها برای ریاض حتی خبر بدتری است. سعودی‌ها سال‌هاست تلاش می‌کنند تهدید حوثی‌ها در مرزهای خود را مهار کنند. اکنون آنها حجم زیادی از تجهیزات و تدارکات سعودی و اماراتی را نیز به دست آورده‌اند؛ تجهیزات که نیروهای دولت دیگر یمن – وابسته به سعودی‌ها – هنگام عقب‌نشینی از خود بر جا گذاشته‌اند. روز گذشته ویدئویی منتشر شد که در آن محمدعلی حوثی، یکی از فرماندهان ارشد این گروه و پسرعموی عبدالملک حوثی، رهبر عالی آن، دیده می‌شد که با یک خودروی زرهی اماراتی در شهر مخا در حال تردد است.»

چشم‌انداز هم به صورتی شگفت‌آور به نفع انصارالله است: «اکنون که جریان تحولات به سود حوثی‌هاست، آنها می‌توانند به تصرف مناطق بیشتری در دیگر نقاط یمن ادامه دهند؛ از

جهان

اخبار

شکست سه‌گانه آمریکادر جنگ

علیه ایران به روایت فایننشال تایمز

همزمان با گسترش جنگ در غرب آسیا که تازه‌ترین آن پیشروی نیروهای انصارالله در برابر ارتش سعودی است، روزنامه فایننشال تایمز تحولات منطقه و جنگ آمریکا علیه ایران را از ۳ بُعد بررسی کرد که در تمام موارد رژیم واشنگتن در حال شکست است. رسانه انگلیسی عصر دوشنبه در گزارشی نوشت: برای چند ماه، جنگ آمریکا علیه ایران بین جنگ و صلح در نوسان است. تلاش‌ها برای یافتن یک راه‌حل دیپلماتیک با درگیری‌های پراکنده‌ای همراه بوده اما در طول هفته گذشته، درگیری در خلیج فارس به طرز چشمگیری گسترش یافت و در عین حال تلاش‌های صلح‌آمیز با شکست مواجه شد. فایننشال تایمز افزود: جنگ ایالات متحده علیه ایران را می‌توان به عنوان یک درگیری سه بُعدی در نظر گرفت؛ بُعد اول میدان نبرد است، بعد دوم درگیری اقتصادی و بعد سوم نبرد روایت‌ها. هر سه به هم مرتبط و در حال حاضر آمریکا در هر سه بعد در حال شکست است.

■ ■ ■

تک‌ذب غنی‌سازی هسته‌ای آمریکا در عربستان

وزیر انرژی آمریکا دیروز اعلام کرد آن کشور «هیچ برنامه‌ای» برای غنی‌سازی هسته‌ای در عربستان ندارد. وی همچنین گفت ظرفیت پالایش نفت این کشور در حال حاضر در «وضعیت بسیار محدود» قرار گرفته است. جولای ۲۰۲۶، آمریکا و سعودی توافق همکاری هسته‌ای غیرنظامی موسوم به «توافق ۱۲۳» را به همراه یک توافق دوجانبه پادمانی امضا کردند. «کریس رایت» وزیر انرژی آمریکا و «عبدالعزیز بن سلمان» وزیر انرژی عربستان این توافق را امضا کردند؛ توافقی که چارچوب حقوقی همکاری بلندمدت ۲ کشور در زمینه استفاده صلح‌آمیز از انرژی هسته‌ای، انتقال فناوری و مشارکت شرکت‌های آمریکایی در برنامه هسته‌ای عربستان را فراهم می‌کند.

■ ■ ■

هلاکت ۲ نظامی اماراتی

وزارت دفاع امارات از کشته شدن ۲ نظامی خود در یک «ماموریت آموزشی» خبر داد. وزارت دفاع امارات اعلام کرد کشته شدن سرگرد عبدالله شامس المنهالی و سعید عبدالله الشامسی را که روز دوشنبه ۱۴ سپتامبر هنگام انجام یک ماموریت آموزشی در کشور جان باختند، تایید می‌کند. وزارت دفاع امارات جزئیات بیشتری از هلاکت نیروهای خود ارائه نکرد.

■ ■ ■

اخراج معلم مسلمان بلژیکی به خاطر حجاب

به رغم ادعاهای تمام‌نشدنی کشورهای غرب درباره آزادی و حقوق بشر، معلم استان «فلاندر شرقی» بلژیک به دلیل داشتن حجاب از کار اخراج شد. به گفته مقامات بلژیکی، اصرار «خدیجه اماجود» بر حجاب و مخالفت با ممنوعیت استفاده از نمادهای مذهبی در مدارس، دلیل اخراج او بوده است. به گزارش شبکه رادیو-تلویزیونی VRT بلژیک، اماجود از سال ۲۰۲۲ در یک مدرسه ویژه دانش‌آموزان با نیازهای خاص در شهر «اسنند» تدریس می‌کرد و از همان ابتدای آغاز به کارش، با حجاب (روسری) و کلاس حاضر می‌شد. به روایت این رسانه، پس از آنکه اماجود گفت قصد برداشتن حجاب خود هنگام تدریس در مدرسه را ندارد، یک روند انضباطی علیه او آغاز شد. او در مصاحبه با یک رسانه محلی در بلژیک است از آزادی‌های شخصی یک معلم را محدود کند و تفسیر مقامات استان فلاندر شرقی از مفهوم بی‌طرفی را «صرفاً سیاسی» توصیف کرد. اماجود گفت: «در واقع هیچ‌کس بی‌طرف نیست؛ هر معلمی با باورها و اعتقادات شخصی خود در کلاس حاضر می‌شود». ممنوعیت استفاده از نمادهای مذهبی و سیاسی از آغاز سال تحصیلی جاری در تمام مدارس تحت مدیریت استان فلاندر شرقی بلژیک به اجرا درآمده است.

■ ■ ■

نگرانی تل‌آویو از تسلط انصارالله بر باب‌المندب

روزنامه یدیعوت آحارونوت گزارش داد تل‌آویو نگران آن است که کنترل انصارالله بر باب‌المندب به توانایی عملی برای انسداد این گذرگاه دریایی تبدیل شود. رژیم اشغالگر این تهدید را بسیار حساس تلقی می‌کند، زیرا ۹۸ درصد واردات صهیونیست‌ها از طریق دریا صورت می‌گیرد. رسانه صهیونیست نوشت هراس اصلی تل‌آویو، تبدیل شدن قدرت انصارالله در باب‌المندب به توانایی عملی برای ایجاد «خفقان» در این گذرگاه حیاتی است. در باریک‌ترین نقطه این تنگه، عرض مسیر تنها ۱۸ کیلومتر است؛ فاصله‌ای که کشتی‌های عبوری را با چشم غیرمسلح در تیررس قرار می‌دهد و امکان هدف‌گیری آنها را با موشک‌های ساده یا قایق‌های تهاجمی فراهم می‌کند. این تحولات پس از عقب‌نشینی نیروهای یمنی تحت حمایت عربستان از جزیره «پریم» (میون) در قلب ورودی تنگه رخ داده است؛ رویدادی که به گفته این روزنامه، کلید مسطره کامل بر این گذرگاه جهانی محسوب می‌شود. تحلیلگران این روزنامه با مقایسه وضعیت تنگه هرمز (با عرض ۵۵ کیلومتر) با باب‌المندب، تأکید می‌کنند اگر ایران توانسته هرمز را تحت فشار قرار دهد، محاصره در باب‌المندب به مراتب آسان‌تر است، چرا که در این منطقه با عرضی ۳ برابر کمتر، می‌توان بدون نیاز به رادارهای پیشرفته یا تجهیزات پیچیده، محاصره‌ای کاملاً مؤثر را اعمال کرد.